

Frá landslækninum:

Gonore (II)

Gonore hjá kvinnum

Sum nevnt vita helvtin av teimum kvinnum, ið verða smittaðar við gonore, ikki av, at tær ganga við sjúkuni. Kvinnur eru tí ofta sjúk- ar í longri tíð, áðrenn tær verða viðgjørðar, og av hesi orsök gerst vandin hjá teimum fyri tilsøg (komplikationir) størri. Sjúkan hjá kvinnum verður ofta ikki staðfest, fyrr enn hon verður givin upp sum kynsligt samband hjá einum smittaðum manni.

Tá sjúkueyðkenni eru, gera tey vanliga minni um seg enn hjá monnum. Sviði í samband við at vatna sær og eitt sindur av floti frá móðurskeið- ini koma fyri.

Gonore hjá kvinnum kann breiða seg til egg- gornina (eggjaleiðaran). Vanligastu sjúkueyð- kenni eru tá fepur og pina øðrumegin í buk- inum. Kemur gonore í báðar eggarnar, kann úrslitið gerast, at kvinnan seinni ikki kann fáa børn, gerst livssor (steril).

Kvinnur kunnu eisini fáa gonore í baktarmin og — eins væl og menn — í munnin.

Av og á kunnu kvin- nur og menn fáa blóð- eitran, bruna í liðir og aðrastaðir orsakað av gonore.

Sjúkuavgerðin

Sjúkan gonore verður staðfest við kanning hjá lækna av floti frá vatn- ræsismunna (og hjá kvinnum eisini í liv- móðrumunna) undir sjoneyku ella við dyrk- ing frá vatnræsismun- num og møgulega aðra staðir, ið verður tikin á ein sonevndan kolpotu- pinn, ið lækkin sendir til kanningar á rannsóknar- stovuni.

Til tess at kanna eftir um tekin eru til tilsøg, verða harumframt hjá- eista og blóðruhálskertil vanliga eftirkannaði hjá monnum og livmóðir og eggjorn hjá kvinnum.

Rættindi sjúklingsins

Sambært lógina um kyn- sjúkur í Føroyum hevur ein og hvør uttan mun til bústað og figgjarorku rætt til ókeypis kanning fyri og viðgerð av kyn- sjúku hjá kommunu- lækna ella landslæk- anum.

Skyldur sjúkl- ingsins

Fólk, ið vita ella hava orsök til at halda, at tey hava eina kynsjúku, hava skyldu til at lata seg kanna og møgulega viðgera fyri sjúkuna hjá lækna. Somuleiðis hava fólk skyldu til at siga læknanum navn sitt, yrki og bústað, eins og tey skulu geva upplýs- ingar um, hvør kann hava smittað tey, og hvørji tey kunnu hava smittað. Áður er nevnt, at ein stórur partur av fólki við gonore ikki vita, at tey hava sjúkuna, av tí at tey einki kenna til hana. Tað er tí sera um- ráðandi at fáa greiðu á, hvaðani smittan stavar, so øll við sjúkuni — eis- ini tey, ið ikki vita, at tey eru sjúk — verða kannað og viðgjørð. Læknin hevur tagnarskyldu.

Viðgerð av gonore

Hjá fólki, ið ikki eru ovurviðkvom (allergisk) móti penicillini, er besta viðgerðin at geva penicillin.

Í dag er vanliga við- gerðin at geva eitt ser- ligt slag av penicillin

(pivampicillin) sum tablettir. Givnar verða vanliga 4 tablettir sam- stundis, av tí at tað er týðningarmikið við sjúk- uni gonore, at styrkin av penicillin i blóðinum verður nóg høg eitt styttri skifti. Harafturat verður eitt serligt evni — probenecid — eisini givið at taka inn. Hetta evnið tarnar úrskiljingini av penicillini gjøgnum nyr- uni. Við vanligari gonore verður hendan viðgerð givin bert eina ferð.

Eru tilsøg, eitt nú gonore í hjáistum ella eggjornum (eggjaleið- arum), er vanligt at endurtaka nevndu við- gerð einaferð um sam- døgrið í 5 ella 6 samdog- ur.

Summir lækna geva viðgerð við penicillin sum innspræjing fyri gonore.

Fólk, ið ikki tola peni- cillin, kunna verða grodd við øðrum heilivagi.

Vert er at endurtaka, at tað er av størsta týd- ingi, at øll, ið halda seg møgulega vera smittaði við gonore, venda sær til lækna sum skjótast til kanningar, so sjúkan kann verða útihýst ella viðgjørð.

Verður hetta gjørt, koma vit her í Føroyum framyvir bert at hava eitt litið tal av gonore árliga.

Lat okkum at enda gera vart við royndir í Danmark, ið benda á, at um tú hevur kynsligt samband við einum nýggjum persóni á tinum arbeiðsplássi, millum kenningar ella tilikt, er vandin fyri at fáa gonore umleið 5%. Og snýr tað seg um ein fyri tær púra ókendan persón, er vandin umleið 25%.

Hoast hesi töl kanska ikki eru tey somu í Fø- royum, eiga tey kortini at verða havd í huga.

Virknir froskmenn við keppi á Vestaru vág

Tórshavnar Froskmannafelag virkið felag:

Froskmenn venja undirvatnsrugby í svimjihylinum

— til kappingar, sum verða í juni, tá Tórshavn hátíðarheldur 75 ára dagin sum keypsstaður

Tórshavnar Froskmanna- felag er vorðið eitt rættu- liga virkið felag aftur, aftaná at tað nú í nokur ár hevur ligið mest sum í dvala. Limalið veksur — tað er í letuni 125 — og fleiri limir tekna seg nær- um hvønn dag. Felagið hevur nú fingið fasta venj- ingartíð í nýggju svimji- hollini. Hetta er mána- kvöld frá kl. 21 til 23. Tá

venja teir eitt nú undir- vatnsrugby og fitjukapp- svimjing, ið Tórshavnar Froskmannafelag skal skipa fyri í juni mánað, tá Tórshavn fer at halda hátíðarhald, har býurin hevur 75 ár á baki sum keypsstaður. Áætlanin er, at útlendskir froskmenn skulu koma til Føroya tá. Annars hevur felagið filmsfyriverisn og onnur

tiltøk annaðhvørt miku- kvöld í hølunum í Mullars- pakkhúsi. Um vikuskiftið verður so farið runt í land- inum at kava.

Um áhugi er og um pen- ingur er tókur — er ætlan- in at gera eina ferð til Reyða havið í summar.

Formaður í Tórshavnar Froskmannafelag er Heiðrikur Christiansen.

*Sendið
lesarabrevini
til Sosialin*